ԹՒ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5969 — 3/16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1905 — ՇԱԲԱԹ — 16 ՊԷՏՔԻՆ 1323 — ԹՒ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5969

درعادت غازته‌سی اداره‌خانه‌سی (آره‌وك)

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆԱՆ
ԳՈԼԻՆ, Գալատիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գոյագոյ կարգադրութեանց համար տարեկան 140 ղրշ.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 ֆր.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարկի փոստային միջոցներ կ'ընդունուին, 115 դրուշի փոխարէն 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի նախիջեւանցոց կը վճարուի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՆԱՄԱԿԱՆ ՄԸ ՇՈՒՐՋԸ

Արեւելքի ամէնէն ծանօթ ալեւոր-կիրակներէն մէկը որ մօտաւոր քաղաքի մը մէջ ուսուցչութիւն կ'ընէ, մեզի դրած է նամակ մը, ըստ օրինակուած տարուական ճշդութեամբ։

Այս նամակը գրողը ազնիկ մըն է, բայց ոչ սովորական ազնիկ մը։ Այդ պարագային՝ բնաւ իրաւունք չպիտի ունենայիք զայն քննադատելու եւ խարդախութեան առարկայ դարձնելու։ Վերջապէս գրածներնիս որ հոգատար մը իր դպրոցական տեսակի կրթութեան տնտեսով վատնուած այնքան ղանգներու եւ գումարներու՝ մեր ազնիկները,—մասնաւոր դասատուներու մէջ—շատ մակերեսային զարգացում մը կը ստանան, այն ալ՝ եթէ երբեք բաղդը դիրենք քիչ շատ շնորհքով վարժարանի մը հանդիպուցած ըլլայ։ Այս նամակը գրողը մրցոն ազնիկ մը չէ, այլ նաեւ ուսուցչական մը, թերեւս լուսագոյն յանձնարարականներով վկայուած կնդրդ. Ուսումն. Խորհուրդէն։ Եւ ահա հիւր այդ է պատճառը որ կը փորձենք զայն քննադատել այս սիւնակներուն մէջ։

Ազնիկ մը որ իր լեզուն լաւ չի գիտեր՝ ուրիշ ոչինչ զարմանալի չէ, բայց ուսուցչական մը՝ որ իր լեզուին ուղղագրութեան ու քերականութեան նոյն իսկ ամէնէն տարրական պայմաններուն անծանօթ է՝ ահա ինչ որ զարմացուցիչ, նոյն իսկ դիւթիկական կը դառնայ։

Մենք ա՛յն կրթական կատարելութեան, ոչ ալ լատակիդիմութեան հետքը կը դնենք մեր կրթական գործին վերաբերող երեւոյթներու մէջ։ Մենք ուզիւ տարաքէն չպար, ուզիւ ալ ներդնելու եւ խարելու համար հնարաւոր ձեռնածութիւններ կը տեսնենք մեր դպրոցի վարիչներուն քով, քան իրական կատարելագործութիւն, քան իրական կրթական արդիւնք։ Ընդհակառակը, մենք գրեթէ ամէն օր առիթը կ'ունենանք հաստատելու այն տեսակ զանցառութիւններ ու զեղծումներ՝ որոնք չիրակի չիրակի մեզի սա հարցադրմամբ դիմելու կուտան թէ թերեւութեամբ եւ ակամայութեամբ կը վարուի մեր տերունդներուն կրթութեան գործը։

Այսպէս՝ մենք բազմիցս տուիր ենք ուսնցանք մասնաւոր քներու այն եղանակը, որուն շնորհիւ լեզուն ազգան ու իմաստները կրնար ուսուցչական վկայական մը ձեռք անցընել։ Մենք տեսանք ուսուցիչներ որոնք իրենց տնուն անգամ չէին կրնար գրել։ Մենք տեսանք ուսուցիչներ որոնք երկու երեք տարի ըլլալէ յետոյ մի քանի հատ ամսագիր մը իմասով հասկանալու համար, չորս հինգ մեծագիր էջեր սեւցուցած էին, եւ ան ալ՝ առանց իրենց նպատակին հասնելու։ Մենք տեսանք ուսուցիչներ որոնք գաղափար անգամ չունէին թէ ի՛նչ կը նշանակեն «զարգացում» եւ «դաստիարակութիւն» բառերը։ Եւ առանց ամէնքն ալ վկայուած, յանձնարարուած ուսուցիչներ էին, առանց ամէնուն ալ մասամբ տերունդի մը կէս-թերեւութեան փոփոխ գործը յանձնուած էր։

Երբ Գալատ մէջ մենք այս առարեան զարմանալի ու ազգա ուսուցիչներ կը տեսնենք ամէն տարեւ, կ'արժէ՞ որ զարմանանք այդ խեղճ ուսուցչուհիին վրայ՝ որ իր լեզուին ուղղագրութիւնն ու լեզուական բարեկենդա՞ը կը չիմանայ հոս։ Վերջապէս գաւառի ուսուցիչներուն քնդունելութեան պայմանները ուրիշ փոլուն բաներ չեն քան Գալատիանները։ Բաւական մը ունի Աստուածդին կամ առաջ. ուղղագրութիւն, եւ ահա այս վերջինները կը գրեն կնդրդ. Ուսումն. Խորհուրդին ու վկայականը կը ստանան։

Այս ամէնը գրելով գրելով մեր մտքանը սպառեցաւ, եւ մեր կրթական անփութութիւնը ինչ որ է ան է. նոյն իսկ քանի կ'երթայ, այնքան կ'արմատանայ։ Ու դեռ կան մարդիկ որոնք կը զարմանան թէ ինչպէ՞ մեր դպրոցները արդիւնք չեն տար։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ՍԽԱԼՈՏԸ

Մինչդարձին վանառականութեան մէջ խիստ կարեւոր դերը մը գրաւած, եւ շահաբեր նիւթի մը հանգամանքը ստացած է ծխախոտը։

Ծխախոտը նախապէս Հարաւային Ամերիկայի մէջ Սպանիոլեր դան եւ Ֆէրնան Գորթէզի միջոցաւ Բորթուկալ փոխադրուելով մշակուեցաւ։ 1559ին Բորթուկալ դեսպան Ֆրանսական դեսպանը իր Թագուհիին Գոթէրին ալ Մեմիլիէ երբեւ նուէր մատոյց զայն։ Մեկ քանի տնեակներու դեղ ալ դարման ելլալը հասկցաւ եւ Թագուհին ալ չատ գոհ մնալով անձամբ մշակեց։ Տարիներ լեցաւ, Լիսէ անուն գիւղաւոր մը, ծխախոտի իսկութիւնը նիքոթին կոչեց, որպէս զի զայն առաջին անգամ Ժան Նիքոթ ներմուծող անձին անունը յաւերժացնէ, եւ իրօք այսօր իսկ բժշկութեան մէջ ծխախոտը նիքոթին անունով ծանօթ է։

Բազմադարեայ Թուրքիոյ մէջ տարեկան 20 միլիոն քանչեն աւելի ծխախոտ կ'արտադրուի, թէեւ այս թիւը ճիշդ պաշտօնական ցուցակներու չի համապատասխաներ, որոնցմէ մշակներու գործածած ծխախոտի քանակութիւնը նոր բան արտադրութեան գումարել հանենք՝ անարգելոյ մեր ենթադրութիւնը չատ ճիշդ եղած պիտի ըլլայ։

Մինչեւ Պոլսոյ մէջ օրական 5,000 օքա ծխախոտ կը սպառի։ Սելանիկի, Գասալայի, Մանասդրի եւ Սանթալի կուսակալութիւններ՝ 5 միլիոն, Տրապիզոնի եւ Գոնիէմանի՝ 3, Այդընի եւ Աստանա՝ 1 միլիոն, իսկ Բուսիլի, Պոլու, Էսքիշէհիր եւ Գալիկրիա 1½ միլիոն, Պրուսա եւ Պոլսոյ ասիական արուարձաններ՝ կէս միլիոն, բոլոր կղզիները, Իրաք Հէնեղ եւ Պէրիւշտամ՝ 9 միլիոն, ընդամենը 20 միլիոն ծխախոտի բերք կ'արտադրեն։

Օտար երկիրներ նեղածուած ծխախոտին 4 միլիոնը Բուսիլէն եւ 2 միլիոնն ալ Սեւ ծովու եզերքներէն կ'արտածուի։

Գլխաւոր երեք տեսակ ծխախոտ կը մշակուի. առաջինը լայն տերեւ, արմատը հերմակ մասուսներու փունջ մը կ'ունենայ, համը՝ գեղու. յօդուածը մէկ մտ հատ եւ 4-5 տարի բարձր կ'ելլայ։ ասիական Սերպոլի օդին ու ջուրին լաւ մարած ելլալով՝ տերեւները չատ մեծ, նուրբ եւ տեսարժէք հատ մը ունին։ Վաճառականութեան համար առաջնակարգ ծխախոտ մը, յատկապէս եւ օգտագործ. մարդներուն մէջ կը ծաղկի։

Երկրորդը՝ նեղ տերեւով՝ Վերնենիայի մէջ մեծաքանակ մշակուելուն համար չատ հեղ այդ անունով կը յորջորջուի. ընծաբեր տեսակէ ելլալուն համար ուրիշ տեսակներու ընդունելութեան պայմանները ուրիշ փոլուն բաներ չեն քան Գալատիանները։ Բաւական մը ունի Աստուածդին կամ առաջ. ուղղագրութեան, եւ ահա այս վերջինները կը գրեն կնդրդ. Ուսումն. Խորհուրդին ու վկայականը կը ստանան։

Այս ամէնը գրելով գրելով մեր մտքանը սպառեցաւ, եւ մեր կրթական անփութութիւնը ինչ որ է ան է. նոյն իսկ քանի կ'երթայ, այնքան կ'արմատանայ։ Ու դեռ կան մարդիկ որոնք կը զարմանան թէ ինչպէ՞ մեր դպրոցները արդիւնք չեն տար։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

Մինչդարձին վանառականութեան մէջ խիստ կարեւոր դերը մը գրաւած, եւ չահաբեր նիւթի մը հանգամանքը ստացած է ծխախոտը։

Ծխախոտը նախապէս Հարաւային Ամերիկայի մէջ Սպանիոլեր դան եւ Ֆէրնան Գորթէզի միջոցաւ Բորթուկալ փոխադրուելով մշակուեցաւ։ 1559ին Բորթուկալ դեսպան Ֆրանսական դեսպանը իր Թագուհիին Գոթէրին ալ Մեմիլիէ երբեւ նուէր մատոյց զայն։ Մեկ քանի տնեակներու դեղ ալ դարման ելլալը հասկցաւ եւ Թագուհին ալ չատ գոհ մնալով անձամբ մշակեց։ Տարիներ լեցաւ, Լիսէ անուն գիւղաւոր մը, ծխախոտի իսկութիւնը նիքոթին կոչեց, որպէս զի զայն առաջին անգամ Ժան Նիքոթ ներմուծող անձին անունը յաւերժացնէ, եւ իրօք այսօր իսկ բժշկութեան մէջ ծխախոտը նիքոթին անունով ծանօթ է։

Բազմադարեայ Թուրքիոյ մէջ տարեկան 20 միլիոն քանչեն աւելի ծխախոտ կ'արտադրուի, թէեւ այս թիւը ճիշդ պաշտօնական ցուցակներու չի համապատասխաներ, որոնցմէ մշակներու գործածած ծխախոտի քանակութիւնը նոր բան արտադրութեան գումարել հանենք՝ անարգելոյ մեր ենթադրութիւնը չատ ճիշդ եղած պիտի ելլայ։

Մինչեւ Պոլսոյ մէջ օրական 5,000 օքա ծխախոտ կը սպառի։ Սելանիկի, Գասալայի, Մանասդրի եւ Սանթալի կուսակալութիւններ՝ 5 միլիոն, Տրապիզոնի եւ Գոնիէմանի՝ 3, Այդընի եւ Աստանա՝ 1 միլիոն, իսկ Բուսիլի, Պոլու, Էսքիշէհիր եւ Գալիկրիա 1½ միլիոն, Պրուսա եւ Պոլսոյ ասիական արուարձաններ՝ կէս միլիոն, բոլոր կղզիները, Իրաք Հէնեղ եւ Պէրիւշտամ՝ 9 միլիոն, ընդամենը 20 միլիոն ծխախոտի բերք կ'արտադրեն։

Օտար երկիրներ նեղածուած ծխախոտին 4 միլիոնը Բուսիլէն եւ 2 միլիոնն ալ Սեւ ծովու եզերքներէն կ'արտածուի։

Գլխաւոր երեք տեսակ ծխախոտ կը մշակուի. առաջինը լայն տերեւ, արմատը հերմակ մասուսներու փունջ մը կ'ունենայ, համը՝ գեղու. յօդուածը մէկ մտ հատ եւ 4-5 տարի բարձր կ'ելլայ։ ասիական Սերպոլի օդին ու ջուրին լաւ մարած ելլալով՝ տերեւները չատ մեծ, նուրբ եւ տեսարժէք հատ մը ունին։ Վաճառականութեան համար առաջնակարգ ծխախոտ մը, յատկապէս եւ օգտագործ. մարդներուն մէջ կը ծաղկի։

Երկրորդը՝ նեղ տերեւով՝ Վերնենիայի մէջ մեծաքանակ մշակուելուն համար չատ հեղ այդ անունով կը յորջորջուի. ընծաբեր տեսակէ ելլալուն համար

Այդ օրը, ճիշդը Հապսէն արդէն լատին վրայ փոխադրել մեծագոյն մասը պարտիներու եւ գոյներուն։ Որոշուեցաւ որ մէնն ալ լատը պիտի մնայ։

Բայց ծոյլ ալ յուզուած էր։ Այդ փոքրիկ Մրջնարբանի ջուրերն կղզմուած լեռի ներքին մասին մէջ՝ ջուրերը յուզուած էին մեծ ուժգնութեամբ։ Ալիքները, բաղդատարար անձուկ եղող այդ մրջոյնի մէջ սեղմուած, սփռուելու կը զարնուէին եւ կատաղութեամբ կը փրրուէին։ Լիսին վրայ փոթորիկ մը եր ատիկ։ Լատը ուժգնօրէն կը ատառեր շարանակ եւ խարտ ալիքներ կը մանէին ներս։ Նոյն իսկ հարկադրուեցան գոյներու եւ պարտիներու փոխադրութիւնը դադրեցնել։

Բնականաբար, իրաց այս վիճակին մէջ, սեղակալ Հապսէն չպնդեց իր ընկերներուն առջեւ։ Գնաց եր գիւղ մը՝ ու ինքնաբերաբար ուղեւ։ Գնաց եր գիւղ մը՝ ու ինքնաբերաբար ուղեւ։ Գնաց եր գիւղ մը՝ ու ինքնաբերաբար ուղեւ։

Ուսան մ'է երեկ մարդոց եւ ոչ ալ կիներուն առաջարկուցաւ հեռանալ իրենց բնակութիւններէն եւ կղզին լքել, որովհեւ ճշմարիտ լքում մը պիտի ելլար լատին վրայ ապասանելը։

Մնաց որ, լուսցուցածէն աւելի լաւ անցաւ գիշերը։ Ծովը հանդարտեցաւ ատիկ։ Փոթորիկ մը եր որ անցած գացած եր՝ ելեկտրական օդերեւոյթներու արդիւնքներու։ Իրիկուան ժամը ութին, ծովը հանդարտած եր բոլորովին, եւ ալիքներուն ծփանքը չատ թեթեւ օրէն դադարի կը դառնար լեռին ներսի կողմը։

Անտարակոյս, Վիքթորիա կղզին չէր կրնար վերահաս փլուզումի մը խուսափիլ, բայց լուսգոյն եր ատիկն հաւիլը քան թէ փոթորիկի մը կողմէ խարսիս իլլ։ Մեկ վայրկեանին միւսը կրնար պատահիլ այդ բանը, քանի որ ծովը լեռնանման կը խաւէր կղզիին շուրջը։

Փոթորիկն յոյսդրած եր թեթեւ մը։ Ոչ մը, որ կը սպառնար թանձրանալ դիւրը ելլալուն պէս։ Հիւսիսակողմէն գուգար այդ մշուշը, հեռաւորաբար նոր ուղղութեան համաձայն՝ կղզիին մեծագոյն մասը կը ծածկէր։

Գանկելէ առաջ, ճիշդը Հապսէն ալ՝ անցաց լատին խորհուրդի պարտիները, որոնք ցարտիի հատ բաներու քանակութիւնները կը նային եւ իրենց ամէնէն բերքի հաղորդուն մէկ ցանկնուն համար մէկ արտավարէն 100-200 քանի չափ ծխախոտ կ'առնէին։

Սէնիֆէի, Սարը Շոպանի, եւ Գարլը Եաքալի ծխախոտները իրենց համարեան ու քնարը լատակութիւնը անարգելոյ լաւ խնամքի առարկայ ելլալուն կը պարտին։ Հուսնին, կլիմային ու հողին ազդեցութիւնը չուլացաւ, առկայն եթէ այդ ալեկրէն հանա առնելով ցանուի եւ հարկ եղած հոգածութիւնը չդլուցաւ՝ անարգելոյ Սենիֆէի պէս քնարը բերք կը տացաւ։ ապագայի մը լարդն ու արժէքը ունեցողը՝ Թաքուած ջանքն ու խրատն է, առկայն Բուսիլիի եւ Անատոլուի չատ մը տեղերուն մշակները ծխախոտի տունկին ծայրերը չկարտանէ դատարկներեր իսկ չեն ջանար. ամէնը մէկ խառնիխուռն կը ժաղմեն եւ քիչ մը տարեւն տակ չորցնելէ յետոյ, պարկերուն մէջ անանկ մը ուժով կը թնանն որ տեսնողը պիտի կարծէ թէ բամպակ կը լեցնեն պարկին մէջ։

Ծխախոտը չորս կերպ գործածուելով կը սպառի։ Ա. քիթախոտ։ Բ. տերեւը ծամելով։ Գ. սիգարէթ։ Դ. տերեւի սիկար (բուրդ)։ Առաջին տեսակ գործածումը թեւս քիմքը կը գրգռէ, առկայն քիթին ներսի հողմը բարձրացնելով չատ վնաս կը պատճառէ։ Իսկ տերեւը ծամելը տաք կլիմայի բնակիչներուն սովորութիւն է։ Թէպէտ ծամելով տերեւները կը մաքրուին։ Ի՛զանոն թէ չատ մը տեղեր կ'ստանուին եւ առկայն մարդասիրութիւնը դանդաղեցնելու անպատեհութիւնը ունի։ Սովորական սիկարէթի պարունակած նիքոթինի նեղաղ ելլալը պատճառ եղած է որ ծխախոտի գործածութիւնը ընդհանրանայ։ Ինչ որ ալ ըլլայ եւ գրաւի՝ մարդիկ իրենց ճեմ։ վաղ չեն անցներ։ Իսկ ծխախոտի տերեւը ս'կորի ձեւով փաթթելով (բուրդ) խմելը ամէնէն մեծագոյն դրութիւնն է։ Ընդհանրապէս, տարբերութիւնն ու տղիքի խթանման գործառնութիւնն մէկն է։ Դժուարագոյն այս գործարանութիւններու բժշկուելն ալ չատ դժուարին է։

Իսկ թեմպեքիի գործածութիւնը ամենուն ծանօթ «նարգիլէ»ին միջոցով կ'ելլայ, որ Պարսկաստանի մէջ չատ ընդհանրացած է։ Ծխախոտը նախապէս բժշկութեան մէջ կը գործածուէր, բայց հիմա միայն ոնանարարներու կը գործածեն իբրեւ մարգարտական։ Տարեկոյս չկայ թէ երկրին կլիմային նպաստաւոր ազդեցութիւնն ու հողի գերազանցագոյն բերրիութիւնն օգտագործելով ծխախոտի մշակումը զարգացնողները չատ աւելի չանաւոր կ'ելլեն, քան օտար մշակներ, վասն զի արդէն մեր ծխախոտը իր բարձրագոյն հրաշագործներու վրայ՝ իրենց առաջնակարգ ապրանք լաւ անուն մը չանած ելլալուն համար։

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԵՍԱՑԵԱՆ

ՍՈՒԶԱԶԴԱՅԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ՈՐՈՆԴ ԵՆ ԱԳՈՒՈՐ ԱԶԳԵՐԸ

Ի՛նչ բանի մէջ կը կայանայ ալեքներու գեղեցկութիւնը։ Անփոփոխ միպար մը գոյութիւն ունի՞։ Ինչիրը կ'ուժէ քննութեան ենթարկել անանկ երկրի մը մէջ, ուր այնքան զանազան ալեքներ կան։

Իմաստասէրներուն ընդհանրացումները մեզ կոչ կ'ընեն թաղլով, օրինակներով խօսինք։ Հին հեղինակներու կողմէ լուսադոյն օրինակներ առաջ բերուած են, նոր հեղինակներու ալ հաստատութիւնը արժանանալով։ Հմտէր ուզենալ բոյց տալ թէ հեղեղի ալեքերը ամբողջ ալեար էին ու մեծ, պօօրիս կալեց զանոնք։ Ուինդելման կ'ըսէ թէ պօ մեծցնող իմաստ մը ունի։ Ընդհանրապէս որ հեղեղի ալեքերը կրնան բազդատուել երեւելի մը ալեքերուն։ Հերա դիցուհին լանջոտ նոնցացած է Իսիսի։ «Կովաս գլխով»։ Ի՛նչ որ ալ ըլլայ, պօօրիս բառը, հրկու անգամ գործածուած Հոմերի կողմէ գեղեցիկ կիներ արտելու համար՝ կը նշանակէ թէ մեծ ալք ունեցողներուն յատուկ է։ Հետեւաբար կրնայ սա եզրակացութիւնը հանուիլ թէ հին Յոյները երբ ուզէին կնամեծարութեան փոլուն ազգարոյց մը տալ, կ'ըսէին կնոջ մը։ «Ձեր կովաս ալեքերը երազել կուտան ինձի»։ Այսօր չատ դէշ պիտի ընդունուէր առանց ոմանի մը։

Եգիպտացիները, որոնք չատ ալեւոր հաւատներ չեն դրած իրենց ներկայացուցած մարդերուն դէմքերուն վրայ, երկար ու մեծ ալեքերով չենան արձանի դեմքերը։

Ուսան հասասաւած ելլալ կը թուի սա իրողութիւնը թէ հին ժամանակներէ ի վեր ալեքերու գեղեցկութեան յատկանիշ եղած է մեծութիւնը։ Աւելի լաւ, ալեքերու արտայայտութիւնը համարեցաւ իբր գլխաւոր յատկանիշ գեղեցկութեան։ Անձրուկ կամ «տարեն» կը կոչէին հեգնաբար այն ամէն նրբահասակ ու տգեղաբարոյ պչրուհիները, որոնք մեծ ալեքեր ունէին։ Ընդհակառակը, Պերիկլէսի ժամանակակից դեղանի Աթենէնի մը չատ կը հանուէր երբ ընդարձակ տարեւանքներ ունենար։ Նոյնութիւնը տիրաւ վաղ կը դարձնէին ալեպիսի տարեւանքներ։ Վէնիւսը կը ներկայացնէին կաղմնակի նայուածքով, Վիրգիլիոսի նոխաղներուն պէս։ Այս տարբեր Ս. Նդիմանդարին հետեւեալը գրած է. «Կողմնակի նայուածքով ալեւորի մը պատկերը կը ներկայացնեն ատաւանդ ձեւի մը տակ»։

Հասարակ մէջ, անխարդ, ամէն տեսակ ալեքերը գեղեցիկ կը համարուէին, ընդհանրապէս սեւ ալեքերը կրնան ու տրաւորարիչ ելլալնուն համար։ Այսպէս Բարիւլ հեգ՝ օրէն կը գրէր դեռատի աղջկան մը. «Մ'վ կայս, դուն ա՛լ գեղեցիկ տարբ մը ունիս եւ ոչ ալ սեւ ալեքեր։» Ովիտիոս ալ կը փափաքէր ունենալ սեւ մազեր ու սեւ ալեքեր։ Երբ դիպուածու, վէպի մը հերոսը կապոյտ ալեքեր ունենար, Ովիտիոս կը փութար ուսկնենալու։ «Արդարեւ կապոյտ էին ալեքերը, բայց սուր եւ փայլուն՝ արծիւի ալեքերու պէս»։ Լուսաբերեցու ազգ կը համարեր կապոյտ ալեքերը, կարդ մը ազգութիւններու պէս որոնք ոսկեգոյն ամանելու համար։ Սա բացատրութիւնը հնարած է. «Կապոյտ ալեքեր ունեցող կիներ փոքրիկ Բալաս կը կոչեն, այսինքն՝ կլուխոքիս տեսն դիցուհին։» Թէրենս ալ ազնիկ մը եւ երիտասարդի մը համար ամէնէն մեծ ազգութիւնը կը համարեր կապոյտ ալեքեր ունենալը։

Ի՞նչ եղբայցութիւն կարելի է հանել այս պարզ բաղդատութիւններէն. սա թէ ճշգրտէր փոխուած է դարերու միջոցին։ Այդերուն համար ալ նորութիւնը գոյութիւն ունի։ Բայց այդքան փոփոխութեան մէջ անյեղլի մնացած է այն պաշտամունքը զոր ալերը ունի հանդեպ այն կնոջ ալեքերուն, որուն սիրահարուած է։ Ու ամէնքն ալ, մինչեւ սիրահարուած թէ ազնուական, դարերու ընդմէջէն կը կրկնեն Պ. Ժուրանէի (Մաւերի «Ժանթիլօմ»ին մէջ) սա խօսքը. «Գեղանի մարգարէ, ձեր գեղեցիկ ալեքերը կը խնդրեցնեն զիս։»

ԳՍԻԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Զարլոս գիւղաքաղաքի Ս. Գեորգեան ազգ. հրկանա նախակրթարանը վերաբացուեր է անցեալ հրկուշաբթի օր, օգոստոս 22ին։ Թաղ. Խորհուրդը եւ հոգաբարձութիւնը ջանք չեն խնայեր կարելի եղածին չափ լաւ կազմակերպութիւն մը տալու իրենց վարժարանին։ Կը լսենք որ ներկայ չլլլանին վարժարանի Տեսուչութիւնը լանձնուեր է, Վիճակին Առաջնորդին կողմէ դարբադրութեամբ. Ուստարեցի Ծանօթ ուսուցիչ Գրիգոր էֆ. Սալաչեանի, որ մօտաւորապէս առանձինդ առարկաներու հրկար չրջան մը լանձնպատ եւ ամբողջութիւնաբար բաւարար է Ուսուցչութիւն մէջ։ Շնորհաւորելի է Զարլուրցիներու լրած գովելի ջանքը՝ առանց փոքրագոյն ուսուցիչ մը ձեռք ձգելու լանձնած ազգայնի համար, եւ որ դէն Ուստարեցի ուսուցիչներ Վիճակին բոլոր թեմերուն մէջ, ինչպէս նաեւ Պալու, Լոբերէ եւ այլուր միշտ մեծ յարգ ու համակրութիւն գրաւած են. միայն սեղաբերներն են որ դժբաղդաբար չեն ուզեր լեսվէն օգտուիլ ասնկոյժ։

*** Անցեալ հինգշաբթի օր մեռաւ Ս. Խաչ թաղի մէջ Մհա. Յովհաննէս ազգ Բալեանան, հարիւր տասերեք տարեկան... Ծաղկի հասակին մէջ. բարի ու ներմանդ համառաւելակ դեմք մը էր հանգուցեալը. մինչեւ վերջին օրերը բերնի պարագ համարած էր թաղի եկեղեցին լսանալել։ Բիլ ու չատ կարդալ գիտէր, ինչ որ հաղուագիւտ բան մը է այդ տարիքին մէջ։ Շատ տարիներ առաջ լսելու դարձ երբեւ անդամ չլնել տասած էր իր գեղեցիանգարը. առաջինը կը լսանցնէ Տ. Կարապետ քահանայի, իսկ վերջինը Տ. Յակոբի, Սիլիվրիէի, վարձանած 20 տարի չաստ առաջ. նաեւ 50-50 տարի առաջ լինել տասած է գերեզմանատան հանդարտարար մը որ մինչեւ այսօր կը գտնուի։ Յուզարկաւորութեան արարողութեանց նախագահեց Վիճակիս Առաջնորդ Տ. Վաղինակ վարդապետ, որ պարզապէս լսելու դամբանական մը ալ խօսեցաւ։

Յիշելու աւելի զաւակներ ունէր, որոնց ամէնքն ալ ժամանակին ամուսնացած ելլալով՝ բազմաթիւ թոռներու եւ թոռնորդիներու տէր էր։

*** Ս. Յովհաննէսի երկրորդ վարժարանի Տեսուչ կարգուեր է Սարգիս էֆ. Սրբենց։

ԹՂԹԱԿԻՑ «ԱՐԵՒԵԼՔ»ի
Ռոսսպօ

Արտաքին Լուրեր

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆը

Անգլիոյ եւ Ճաբոնի դասնակցութիւնը.—Ռուս լրագիրներուն կարծիքը.—Մեկ բանի շահեկան կէտեր։

Բարիզ 12 օգոստ.—Լոնտոնէն հեռաւորելը կը հեռագրեն Բրքի Բարիզիէնը.—«Անգլիոյ մէջ ուշադրութիւն հրաւիրեց Ռուսի այն նշանաւոր լրագրը որ հրատարակած է՝ անգլիամարդական դաշնակցութիւնն Ռուսիոյ համար անհանելի արդիւնքներու վրայ։ Անգլիոյ քաղաքական չրջանակներուն մէջ, ինչպէս նաեւ բրնանական մամուլին մէջ, չատ նպատաւոր ընդունելութիւն մը կը գտնէ այդ լրագրը։ Ինչպէս լսանի է, Ռուս, պարզելէ լեռայ այն պատճառները որոնցմով ճաբոն եւ նկսաւ պատերազմական ուշադրութիւն պահանջելէ, կը հարցնէ թէ անգլիամարդական դաշնակցութիւնը ինչ թիւն մը ցոյց կուտայ։ Անոնցմէ ոմանք խելացիորէն դարձած, ուզեցին ծովը նեռաւ։ Տիկին Բոլինա Պերնէթ անոնց առջեւ վազեց։ Եւ դարձան անոնք։ Ուրիշներ ալ կ'արտասուէին։

Ահա այս կացութեան մէջ կը գտնուէին նուաբեկեալները. մինչ կրնային ո՞ւ է լոյս ունենալ։ Ալ կրնայ երեւանկայուել ճեռքը Հապսէնի դիրքը՝ այդ գէս խելացիոյ նուաբեկեալներուն մէջ։ Բառնքմեկ հոգի ասոնք կղզիի մը վրայ մնացած էին, որ քիչ ատենէն ծովուն տակ պիտի երթար։ Ծովուն մէջ խորասուզուած ընդարձակ մասին վրայ կային ծառաւէտ բլուրներ։ Փայտ ելլալով՝ քանի մը տախտակներ միայն մնացած էին, բոլորովին տեսարանական՝ նոր լոսի մը յինեաթեան։ Հետեւաբար նաւաբեկեալներուն կեանքը տեւողութիւն ունէր կղզեակին չափ, այնքան ատառաւելն քանի մը օր, որովհետեւ լուսիս ամասուն մէջ կը գտնուէին ու մինչեւ բարեխառնութիւնը Ֆարէնհայթի վարձաւորութիւնը տարեկանը (20° ատենիկրատ դէրեւլեն վեր) կ'ատեցնէր։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 166

ՔՔԹԼ ՔԵՔՆ

ԴԷՊԻ Մուրտակներուն Երկիրը

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԳԼՈՒԽ ԻԲ.

ԿՂԶԻՆ ԿՂԶԱԿ ԿԸ ԴԱՌՆԱՑ

—Այդ թաչունները բաւարար անունդ մը կը գտնեն կղզիին վրայ, բաւ տիկին Բոլինա Պերնէթ, առկայն նորէն կը հեռանան։ Առանց պատճառի չէ, խեղճ Մէնս։

—Այո՛, պատճառներ Մէնս։ Իրենց չանան համար է։ Բայց եթէ այդ թռչունները կ'ազդարարեն մեզի, պէտք է օգտուինք այդ ազդարարութենէն։ Միւս կենդանիները ասվորարար աւելի մառնդ կը թուին։

Այդ օրը, ճիշդը Հապսէն արդէն լաւին վրայ փոխադրել մեծագոյն մասը պարտիներու եւ գոյներուն։ Որոշուեցաւ որ մէնն ալ լատը պիտի մնայ։

Բայց ծովը ալ յուզուած էր։ Այդ փոքրիկ Մրջնարբանի ջուրերն կղզմուած լեռի ներքին մասին մէջ՝ ջուրերը յուզուած էին մեծ ուժգնութեամբ։ Ալիքները, բաղդատարար անձուկ եղող այդ մրջոյնի մէջ սեղմուած, սփռուելու կը զարնուէին եւ կատաղութեամբ կը փրրուէին։ Լիսին վրայ փոթորիկ մը եր ատիկ։ Լատը ուժգնօրէն կը ատառեր շարանակ եւ խարտ ալիքներ կը մանէին ներս։ Նոյն իսկ հարկադրուեցան գոյներու եւ պարտիներու փոխադրութիւնը դադրեցնել։

Բնականաբար, իրաց այս վիճակին մէջ, սեղակալ Հապսէն չպնդեց իր ընկերներուն առջեւ։ Գնաց եր գիւղ մը՝ ու ինքնաբերաբար ուղեւ։ Գնաց եր գիւղ մը՝ ու ինքնաբերաբար ուղեւ։ Գնաց եր գիւղ մը՝ ու ինքնաբերաբար ուղեւ։

Ուսան մ'է երեկ մարդոց եւ ոչ ալ կիներուն առաջարկուցաւ հեռանալ իրենց բնակութիւններէն եւ կղզին լքել, որովհեւ ճշմարիտ լքում մը պիտի ելլար լատին վրայ ապասանելը։

Մնաց որ, լուսցուցածէն աւելի լաւ անցաւ գիշերը։ Ծովը հանդարտեցաւ ատիկ։ Փոթորիկ մը եր որ անցած գացած եր՝ ելեկտրական օդերեւոյթներու արդիւնքներու։ Իրիկուան ժամը ութին, ծովը հանդարտած եր բոլորովին, եւ ալիքներուն ծփանքը չատ թեթեւ օրէն դադար կը դառնար լեռին ներսի կողմը։

Անտարակոյս, Վիքթորիա կղզին չէր կրնար վերահաս փլուզումի մը խուսափիլ, բայց լուսգոյն եր ատիկն հաւիլը քան թէ փոթորիկի մը կողմէ խարսիս իլլ։ Մեկ վայրկեանին միւսը կրնար պատահիլ այդ բանը, քանի որ ծովը լեռնանման կը խաւէր կղզիին շուրջը։

Փոթորիկն յոյսդրած եր թեթեւ մը։ Ոչ մը, որ կը սպառնար թանձրանալ դիւրը ելլալուն պէս։ Հիւսիսակողմէն գուգար այդ մշուշը, հեռաւորաբար նոր ուղղութեան համաձայն՝ կղզիին մեծագոյն մասը կը ծածկէր։

Գանկելէ առաջ, ճիշդը Հապսէն ալ՝ անցաց լատին խորհուրդի պարտիները, որոնք ցարտիի հատ բաներու քանակութիւնները կը նային եւ իրենց ամէնէն քերքի հաղորդուն մէկ ցանկնուն համար մէկ արտավարէն 100-200 քանի չափ ծխախոտ կ'առնէին։

Սէնիֆէի, Սարը Շոպանի, եւ Գարլը Եաքալի ծխախոտները իրենց համարեան ու քնարը լատակութիւնը անարգելոյ լաւ խնամքի առարկայ ելլալուն կը պարտին։ Հուսնին, կլիմային ու հողին ազդեցութիւնը չուլացաւ, առկայն եթէ այդ ալեկրէն հանա առնելով ցանուի եւ հարկ եղած հոգածութիւնը չդլուցաւ՝ անարգելոյ Սենիֆէի պէս քնարը բերք կը տացաւ։ ապագայի մը լարդն ու արժէքը ունեցողը՝ Թաքուած ջանքն ու խրատն է, առկայն Բուսիլիի եւ Անատոլուի չատ մը տեղերուն մշակները ծխախոտի տունկին ծայրերը չկարտանէ դատարկներեր իսկ չեն ջանար. ամէնը մէկ խառնիխուռն կը ժաղմեն եւ քիչ մը տարեւն տակ չորցնելէ յետոյ, պարկերուն մէջ անանկ

Թիֆլիս. — Հարգելի խմբագիր, Ձեզ հայտնի է, որ Թիֆլիսի Հայոց թատրոնի դերասանները ստիպված եղան դադարեցնել իրենց գործունեությունը, քանի որ նրանց ամիսներով չեն վճարվում։ Դերասանները ստիպված են եղել դիմել Ազգային խորհրդին, որպեսզի նա միջոցներ ձեռնարկի նրանց գոյությունը ապահովելու համար։ Ինչպես հայտնի է, Ազգային խորհուրդը ոչ մի միջոց չի ձեռնարկել դերասանների դրությունը թեթևացն

այս տարուան բերքերը ու պատուղները առատ ելլալով, մեծ գոհունակութեամբ կ'արտասանուին։

ԹԻՒՐՏԱՂԻ Նախին կառավարիչ վախճանեալ Նուբարի պէյի ընտանիքին հազար ութ հարիւր լիրան ղրուշի ամսական թոշակ յատկացուցաւ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ.— Գահիրէէն մինչեւ Բարերայ չինուած երկաթուղին համար Զամպէզ գետին վրայ կամուրջի մը կառուցումը ուսարակով, բացումը կատարուած է։ Լայնին երեսին 134 մէթր բարձրութիւն ունի եւ լայնութիւն է 160 մէթր։ վրան երկաթուղիի ղոլ գիծեր կան։ Գահիրէէն մինչեւ Բարերայ երկաթուղին մինչեւ հիմա 2,631 քիլոմէթր տեղը չինուած է։

ԻԶՄԻՐԻ լրագրիները կ'ըսեն թէ վերջերս հոն մեծաւոր է գտնուիսան ու ոչ-ճարտի տէր Պ. Քրամէր։ Աւստրիայ հիւպատոսարանին մէջ տեղի ունեցիր բացուելով հաստատուած է թէ Պ. Քրամերի ամբողջ հարստութիւնն է քանդելիք հազար տոկի։ Վախճանեալը երկու հարիւրական ֆր. կտակած է բարենպատակ մարմիններու եւ հինգ հարիւրական ֆր. հիւանդանոցներու իւրաքանչիւրին։ Պ. Քրամէր հազար ֆր. կտակեր է իր գտնիչուհուն առաջին ապատուրին եւ երկու հարիւրին հարիւր ֆր. միւս ապատուհիներուն։ Նոյնպէս տասը ֆր. քսան տարիէ ի վեր իր քով ծառայող անձի մը։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Մոնիդեսոր կ'իմանայ թէ Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ մեռաղանկէնի չատ ծանօթ լոյն վաճառական մը էր վճարումները դադրեցուցեր է, թէեւ անանկութիւնը պատճառեր չէ յայտարարուիր։ Բացը չորս հազար օսմ. ոսկի է եւ այդ վաճառականը հարիւրին երեսուն կը վճարէ առնիլքի տերերուն։

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽՈՑԻՆԻ կողմէ Ա. գլխոյ մէջ չենք տրուած չգնանուներէն մէկը որուն ծովը իջուցուիլը ծանուցուցաւ, որուն եռեւէն չգնանուներէն երեսուն հազ ասելի երկրին է։

ՍԱՓԻՐՈՒՆԵՐԸ ՈՒ ԽՈՀԱՐԱՐՆԵՐԸ. — Հանրային առողջապահական յանձնաժողովը նկատելով որ Թաղապետական Ա. ու Բ. շրջանակներուն մէջ ոստիրիւ ներուն գործածած որիները աղտոտ են եւ տիլիներն ալ գիտական պայմաններով չեն յատարուիր եւ թէ ճաշարաններու մէջ ալ պանդոկներ մէկ տեղի մէջ լուացուելով մէկ լոթով կը տրուին եւ լեռայ ներքին յանձարարդի կը տրուին։ Նոյնպէս ոստան ամաններու ջուրը մինչեւ երիկուն չի փոխուիր, հարկ դառնց որ Թաղապետական պատասխանները ոչ ալ ուշք ունենան այդ խնամութիւնը եւ եթէ առողջապահական կանոններու համաձայնութիւն մը գտնեն, իսկոյն իսկոյն ամ բժշկական վարչարանին։ Խանութի տէրերն ալ օրէնքին արամադրութիւնը ենթարկուին։

ԱՎԱՔԻՆԱՐԱՆ.— Կ. Պոլսոյ խալոյական հիւանդանոցին մօտ հիւծախտաւորներու լուսակ ապաքինարան մը պիտի կառուցուի, որուն ծախքին համար Իսաւրոյ կառավարութիւնը հարկ եղած արտոնութիւնը տուած է Կ. Պոլսոյ խալոյական հիւանդասարանին։ Ապաքինարանը գիտական նոր պայմաններու համաձայն պիտի կառուցուի։ Ցառանձնները Իսլոյոյ մէջ պատրաստուած են։

ԵԿԵՏԻՊՈՒԼԷԻ ՀՐԹԵՂԸ.— Կոյս. Իսրաէլի մը համաձայն պատրաստուցաւ ռալի գիւղը Եկեպոր լեի հրդեհէն վնասուզներուն ցանկը եւ կոյս. Պոլսոյ մասնաստանը։

—Հրդեհին սկզբնապատճառին համար քննութիւնները տակ կը տարուին։ Կ ակը սկսած տան էջը կը վերաբերի Շեմսիէթի Վասիլի գնոյ՝ Մարիամի եւ միւս կէսն ալ Կեօմլէկի Եռանգալի գնոյ։ Այդ գիները երկու քոյր են։ Վասիլի գիները ժամանակէ մը է վեր հիւանդ ելլալով, օգափոխութեան գացած էր Տարչեռ։ Տունը հարիւր քառասուն անգլիական ոսկիի պատուիրատուած էր եւ կարծուին ալ հարիւր տոկի։ Տունը մէջ մարդ չեղեր եղած պահուն սկսած է կրակը, ուրկէ կը հասկացուի թէ դիտմամբ ձգուած ելլալ։ Բնութիւնները առաջ կը տարուին։ Կ'ըսուի թէ կրակը սկսած տանը կիսը կար Հաճի Եռանգ անուն մարդու մը ուսնը, որ պատուիրատուած էր եւ պայմանաժամը ուրբաթուան ուր օր մնացած։ Մէկ քանի օր առաջ պատուիրատուն Ընկերութեան պաշտօնեան ներկայացուցեալ Հաճի Եռանգի, ծանուցեր է թէ տունը պատուիրատուութիւնը ալեւս պիտի չընդունուի։ Ընկերութեան այդ ազդարարութենէն կ'երեւայ թէ նախապէս տեղեկութիւն առնուած է որ տարի պիտի ծագի։ Այդ մասին ալ ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ։ Վասիլ Լարցանցնուելով, բաւ թէ ինքացայտ ելլալով իր տունը ալրեալն հազար հրդեհին վայրը ժամաներ է եւ թէ կրակը ինչպէս սկսած ելլալուն նկատմամբ տեղեկութիւն չունի։

—Վնասուած ապահովագրական Ընկերութիւններն են.— Օսմ. ապահովագրական Ընկերութիւն՝ 150 տոկի, Բարեթէ՝ 60, Բ.մէյլզն Եունքն՝ 150, Լիթնէքի՝ 1000, Ալիանս՝ 500, Բոլոր՝ 800, Պալլատ՝ 400, Սթաթէ՝ 800, Եունքն օվ Լոնտոն՝ 250, Ռոյալ՝ 350, Սալամանտր՝ 300, Ֆենիքս Օթրիլէն՝ 350, Նորթոն՝ 200, Եկիպտ՝ 100 եւ Իւնիոն Սպանիոլ՝ 350։

ԷՏԻՐՆԷՅԻ Սուլթան եէրի գաւառակին մէկ գիւղին Լիմէր Խան անուն մարդ մը ապանուած գտնուեր է գերեզմանատան մը մէջ։ Բնութիւնն կատարուելով հասատուեր է որ տարի կիներ, հարց եւ Օսման ու Բէյէպ անուն անձերը կոպիով տասներեք են Լիմէրը։ Զարդարդները ձերբակալուած են։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուսումնական Խորհուրդը երեկ իր լրատարական նիստը գումարելով Դալաթիոյ Խորհրդարանի մէջ եւ զրաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.—

Ազգ. նախակրթարանները կրթական ծրագրին վերաքննութիւնը տալիս, Խորհուրդը ասկէ առաջ իր մէջէն մասնակցութեամբ մը կազմած եր՝ էստ ընկալեալ սկզբանց ուսումնական տարիներու տարբերութեան լուսով կրթական նոր լայնարդիր մը ծրագրելու եւ բերելու։ հասարակ Ժողովին։ Մասնակցութիւնը մեծաւ մասամբ այդ աշխատութիւնն ուսարած ելլալով, Խորհուրդը ձեռք առաւ դայն եւ կարդալով աշխարհագրութեան մասին ծրագիրը, որ պատրաստուած էր նոր դասընթացքներու վրայ, վերջնապէս ընդունեց։ Այս առթիւ Խորհուրդը ուրեմն յանձներ նիստերուն եւս պարբերաբար զբաղիլ՝ ուրիշ ճիւղերու ընթերցանութեամբ եւ քննութեամբ։— Ամսական Ցակոբ էֆ. Դանիելեան «Մեթրեան դրութիւն» անուամբ թատրանութեան ծրագիր մը պատրաստած եւ զրկած ելլալով, Խորհուրդը որոշեց կանոնական քննութեան ենթարկել դայն եւ անկէ առաջ անօրինել կարեւորը։— Խորհրդոյ կողմէ ունեցած պաշտօնական զեկուցման վրայ, Խորհուրդը Ռուսերէն ազգ. վարժարանին մանկապարտէզի վարժուհիութեան պաշտօնին յարմար դատեց Օր. Սիրանոյշ Պաղասարեանը եւ որոշեց այս ընտրութիւնը յայտարարել Ս. Պատրիարքին։

—Նուսուղեմի Ս. Պատրիարքին հաղորդուած ելլալով Ռուսահայ եկեղեցիներուն եւ դպրոցներուն վերաբերութիւնը, փոխադարձաբար շնորհակալութիւն յայտնելու համար՝ Ն. Սրբազնութեան կողմէ Տ. Մաղաքիա Եպիսկ.՝ Տ. Եղիշէ վրդ.ի հետ անդ.ոյն ռուսական հիւպատոսին այցելեր է։

—Նուսուղեմի եկեղեցի տեսուչ Տ. Մաթիէոս Վ. Դ.ուքեան Եռաֆ իկած ելլալով, արտօնութեան կը սպասէ՝ Պոլիս գալու համար։

Մ Ա Հ

ԳՐԻԳՈՐ ԷՖ. ԳԱՐԱԿԵՕԶԵԱՆԻ

Ցաւով կը ծանուցանենք թէ Գարակեօզեան գերդաստանին պատ՝ Գրիգոր էֆ. Գարակեօզեան՝ իր մահճանցուն կենաց նեղարդ դիւրեր, Պէօրիքատիրէ, իր ծավիզերու տարարանցին մէջ։ Հանգուցեալը, ինչպէս կը լսուի, քանի մը տարի առաջ կարեւոր ունեցած էր՝ բայց բժշկական ճարտար դարմաններու եւ առանձին խնամքներու շնորհիւ հեղինեռ կազդուրուած ելլալով, կրնար դարձեալ ալ իր գործերուն զբաղիլ։ Վերջին օրերս կթուածը կրկնելով, արեան հոսանքում մը առաջ բերաւ ուղեղին մէջ եւ Գրիգոր էֆ.՝ երեքօրեայ հիւանդութենէ մը վերջ լրացուց իր կեանքը։

Հանգուցեալը, թէ՝ իբրեւ մեծատաստ դրամատէր ու կալուածատէր եւ թէ՝ իբրեւ գործանատ եւ ալեւոտատէր ան, հանրածանօթ դէմք մը էր մայրաքաղաքս՝ ոչ միայն հոյ՝ այլեւ օտար հասարակութեանց մէջ։ Մինչեւ իր ծերութեան հասակը, կամաւորի առանձին ազնիւ ազգ. վարժարանին մանկապարտէզի վարժուհիութեան պաշտօնին յարմար դատեց Օր. Սիրանոյշ Պաղասարեանը եւ որոշեց այս ընտրութիւնը յայտարարել Ս. Պատրիարքին։

—Նուսուղեմի Ս. Պատրիարքին հաղորդուած ելլալով Ռուսահայ եկեղեցիներուն եւ դպրոցներուն վերաբերութիւնը, փոխադարձաբար շնորհակալութիւն յայտնելու համար՝ Ն. Սրբազնութեան կողմէ Տ. Մաղաքիա Եպիսկ.՝ Տ. Եղիշէ վրդ.ի հետ անդ.ոյն ռուսական հիւպատոսին այցելեր է։

—Նուսուղեմի եկեղեցի տեսուչ Տ. Մաթիէոս Վ. Դ.ուքեան Եռաֆ իկած ելլալով, արտօնութեան կը սպասէ՝ Պոլիս գալու համար։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ հանանելու չրջաբերականը զրկուած է մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդներուն, ինչպէս նաեւ վարժարանաց տեսչութեան կամ ուսուցիչներուն, դպրոցական տարեշրջանին առթիւ։

«Ինչպէս յայտնի է, նախնական կրթութեան կազմական կանոնագրին 18.դ յօդուածին արամադրութեանց համաձայն, ազգ. վարժարանաց մէջ դասընթացքի դասաւորութեան պէտք է նախապէս վաստակաւոր ելլան Ազգ. Ուսումնական Խորհրդէն, եւ հակառակ պարագային դպրոցներու տեսուչներն պատասխանատու են ազդեցի։

«Կը տեսնուի սակայն որ կանոնին այս արամադրութեան գործադրութիւնը ըստ արժանւոյն հոգ չտարուիր, եւ կանոնաղանցութեանց առաջն առնելու համար, որոշեմք Խորհրդոյս, արժան դատուած է որ դպրոցական նոր տարեշրջանին տարեւոյ մայրաքաղաքիս ազգ. վարժարանաց տեսուչ կամ ուսուցիչներն փաստաբանի Խորհրդոյս ներկայացնել տարեւոյ ընթացքի մէջ գործածելի դասընթացքներու ցուցակն ի քննութիւն եւ ի հաստատութիւն. իսկ հակառակ վարուելոյն պատասխանատուութեան ենթարկուին խստիւ։

«Նշկրդ՝ որվհետեւ ըստ արամադրութեանց կանոնագրին 20.դ յօդուածին, բարձրագոյն դասընթացքներու մէջ դասախօսութիւնքերն ուղղակի դասախօսակ ուսուցչաց եւ կամ մասնագէտ դասատուներու վերապահուած է, մինչդեռ այժմ ամէն կարգի ուսուցիչներ եւ վարժուհիներ անխտրաբար կը դասախօսեն նոյն դասընթացքի մէջ, Խորհրդոյս որոշմամբ արժան դատուած է որ յօդուածի մանկաւոյ բարեւք դասախօսութիւնքերն, լոկ նոյն առարկան ուսուցչաց յանձնուին բարձրագոյն դասընթացքի դասախօսութիւններն։

Երրորդ՝ որվհետեւ վարժարանաց տեսուչները կամ ուսուցիչները մրակ պատասխանատուներն են հասարակութեան եւ կը տեսնուի որ այս կարգի պաշտօնեաներն ամենք իրենց լասակի պաշտօնեաներն դուրս հանուած կամ մերձաւոր վարժարաններու մէջ դասախօսութեան պաշտօնեներ կը վարեն եւ այս տեսակ պաշտօնավարութիւններ իրենց նպատակին չծառայելէ զատ, կրնան դպրոցի բարգաւաճութեանց երեսէն անպատեհութեանց պատճառ ալ, որոշմամբ Խորհրդոյ՝ արժան դատուած է որ այս կարգի ուսուցիչք միեն իրենց լասակի վարժարաններուն մէջ, եւ իրենց այլեալ ուսուցիչ ուրիշ վարժարաններու մէջ պաշտօն չունենան։

«Արդ, կանոնական այս արամադրութիւններն ու յանձնարարական կարգադրութիւններն տանմանուած լինելով ու պահպանելու համար ազգ. մանկաւոյ բարեւք դասախօսութիւնը, ներկայ չրջաբերականս կը հաղորդենք զանոնք ընկալելու մայրաքաղաքիս մէջ Թաղական Խորհրդոյ, նոյնպէս եւ ձեզ, եւ կը հրաւիրենք Պատ. Խորհուրդդ որ հոգի ըստ ոյժ չարժի, եւ թէ այս մասնաւոր կարեւոր գործունէութեան, յանձնելով նաեւ որ հակառակ կարգադրութիւններն իբրեւ չեղեալ պիտի նկատուին։»

Մնամք յարգանօք
Ի դիմաց Ուսումն. Խորհրդ.

Ատենադպիր — Ատենապետ
Պ.Դ.ԲԷՐԷՍՏԷՅՆ — ՏՐ.Տ.ԱՃԷՄԵԱՆ

Կ. Պոլիս, 20 օգոստոս 1905

ԱԶԳ.— Թաղ. Խորհուրդ պարագ կը համարի ծանուցանել թէ ըստ փափաքանաց Նազ'ելուզ ալրի Տիկին Էլիզ Նեվրուզի, Պարիզագական Փախանդ Դեր. Գարբիել Եպիսկ. հրաւիրեալ է, յանձիկ կերպի առաւօտ հանգստ., յանձնապէս Ս. Պատարագ մատուցանելով, հանգիստ ազգաւոր պաշտօն կատարել, իր վաղամեայ ամուսնոյն բարեբարոյ Արթաքի խտ. Նեվրուզի մահուան առթիւ, որ հանգեալ է Ռուսիոյ։

Սկզբնաւորութիւն Ս. Պատարագի ժամ 2 ուկէս։

ԵԿԵՓՃԻԼ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻԱՆԴԱՆՈՑ

Ի Նիկոմիդիա հանգուցեալ Ճիվան էֆ. Թիւրապեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հեանեալ նախարտութիւններն եղած են Հիւանդանոցս.—Այրի Տիկին Մարի Ս. Կիւլպէնկեան 108, Ցովհաննէս էֆ. Բ. Կիւլպէնկեան 108 դրուշ։

(Հոգաբարձութիւն)

ՌՕՊԵՐԴ ԳՕԼԷՋ

Վարժարանին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 1]13ին։ Կարգադրութիւններ եղած են վարձատրական ուսումը բաղցուցած կատարելութեամբ ուսանելու համար։ Վարժարանին մասնաւոր բժշկէ՝ ուսանողներու առողջութեան, մարմնամարզներուն եւ խաղերուն, ինչպէս նաեւ վարժարանին ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հսկէ։ Մարմնամարզի նոր եւ գեղեցիկ մասնաւոր շէնք մը կառուցուած է նորագոյն, իր մէջ ունենալով մարմնամարզի ամէն տեսակ գործիքներ, վերջին դրութեանց համաձայն։ Երկու տարի է վեր բացուած է նաեւ փոքր ազգ յատուկ նոր շէնք մը, ուր կ'ընդունուին մինչեւ տասը տարեկան աշակերտներ։ 24—24

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 սեպտ.— Թագիւրէն սեպտ. 14 թ ուկանով կը հեռագրեն անգլիական լրագիրներուն թէ պատասնական գիտցի մը նայելով զինադադարի համար կարգուած առաջնական ու ճարտնական պատասխանները երեկ դուս մարուեր են Շուկէնի մէջ։ Իրիկուան ժամ 7ին տարբերներ են իրենց խորհրդակցութեանց ատենագրերը ստանալու համար։ Ասոնց մէջերուն երկու կողմէն ալ տարբեր են թշնամութիւնները դադրեցնել ամբողջ Մանչուրիոյ մէջ։

—Երեւ կողմի պատասխանները չեղած գօրի մը սահմաններ են որ երկու հակառակորդ բանակները իրարմէ կ'անջատէ, եւ որսն մէջ եւ ալ մէջը պիտի կրնայ մտնել։ Ցետոյ կատարուելիք հրաւերներուն մէջ պիտի ծանուցանէ թէ զինադադարը պիտի գործադրուի ամէնէն ուշ Սեպտ. 16ին՝ էջսորին։

ԲԵՌԼԻՆԻ.—Կանոնէն հետեւելը կը հեռագրեն հեռագրական ռուս գործակալութեան.—«Երեկ իրիկուն Օ. բանակի ու Ֆելտշուլմա զօրավարները, ռուսական ու ճարտնական պատասխանները, իրենց խորհրդակցութեանց առնելագրութիւնը ստորագրելի՝ կարգադրելով զինադադարի վերաբերեալ խնդիրները։ Սեպտ. 15էն պիտի սկսի զինադադարը, բայց թշնամութիւնները իրական կերպով դադրած են արդէն։ Բարէալի ու Սախալինի զինադադարին համար ուրիշ պատասխաններ պիտի կարդուին երկու բանակներուն ընդհանուր հրամանատարներուն կողմէ։

ԲԵՌԼԻՆԻՆԻՆ.—Հաղորդութեան դաշնադրութեան բնագիրը Բերլինի պիտի առնի Պ. Բլանսան, որ հիմա ճամբան կը գտնուի։

ԲԱՐԻԶ.— Թագիւրէն կը հեռագրեն թէ ռուսական Լգազուրուս լրատուարանը, որ պատերազմին ատեն ՀԱՍՍուկով հասանքէն գրուած եւ ժարի մը վրայ խրած էր, չկրցան ազատել ճարտնները եւ լեռները։

ՀՌՈՄ. — Վիլլելմ կայսրը սաղ հաղար ֆր. ղրկեց Իսալիոյ արաքին գործոց նախարարին՝ Բալատրիսի երկրաշարժէն տրիտնեալներուն համար։

ՏԱՖԱՐ.—Ֆրանսական արշաւախումբին պէտ Պ. Թրեղա մեռաւ երէկ իրիկուն։ Արշաւախումբը Ֆրանսա դառնալու վրայ էր՝ Վէրիթ-Բանկոյէն։

ԲԱՐԻԶ.—Դերմանիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ բանակցութեան առարկայ եղած երեք կէտերէն առաջինը՝ Մարոքի գործերուն Դեսպանախորհուրդը Թանճերի մէջ գումարելու մասին, զոր Դերմանիա կը պահանջէր, եւ ուստ եկաւ լսուեցաւ որ քիչ առաջ Դերմանիոյ ու Մարոքի միջեւ կնքուած պայմանագրութիւնը՝ փոխառութիւն եւ Թանճերի նաւահանգիստ, զոր Ֆրանսա մատիր է ճանչնալ։

—Ինչպէս թէ Ֆրանսայի կողմէ Պ. Ռեվուլոյ Ֆրանսական առաջին պատուիրակ պիտի կարգուի՝ Մարոքի գործերուն համար գումարուելիք Դեսպանախորհուրդին մէջ։

— Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարը եւ գերմանական դեսպանը, երեկ իրիկուն, խորհրդակցութիւն մը կատարեցին։ Կը կարծուի թէ Մարոքի գործերուն վերաբերեալ Դեսպանախորհուրդին համար կատարուած բանակցութիւնները երկուշաբթի պիտի աւարտին։

ԲԼԻԹԱ.—Հանգարտելու Խորհրդարանը հոկտ. 10ին պիտի գումարուի։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 սեպտ.— Ռուսիոյ ու Ճապոնի մէջեւ ենթադրեալ զինադադարի բանաձեւը սա վեց յօդուածներէն կը բաղկանայ.— Ա. Մանչուրիոյ եւ Թաւմէնի մէջ սահմանագիծերը պիտի ճշդուին։ Բ. Պատերազմիկները պիտի չեն ամրակոծեն եւ կամ թշնամական ուրիշ ոյժեր մը կատարեն երկու բանակներուն կողմէ գրաւեալ դիրքերուն դէմ։ Գ. Երկու կողմն ծովի վրայ կատարեալ գրաւումները պիտի ի բենց վիճակին մէջ մնան՝ մինչեւ որ վաւերացուի հաշտութեան դաշնադրութիւնը։ Դ. Զինադադարին ատեն դէպ ի Մանչուրիա զինուորներու ատաքումը պիտի դադրի։ Ե. եւ Զ. Երկու բանակներու հրամանատարները եւ երկու կառավարութիւնները պիտի հոգեն այս պայմաններուն վրայ։

ՊԷՐԼԻՆ.—Լրագիրները կը ծանուցանեն թէ հարաւային Ափրիկէի մէջ ընդհարումներ կատարուեր են։ 67 հէրերերներ սպաներեր եւ 35 ալ գերի ինկեր են։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ կառավարութիւնը կը հերքէ այն զրոյցը թէ արաքին փոխառութիւն մը պիտի կատարուի։

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսայի կառավարութիւնը որոշեց ընդհանուր, նոր չգնանուներ չենել առ՝ խոյզ եւ ժամը ասանչարտ հանդիպ արդարութեամբ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԼԻՍԷ

Պ. ԺԻԼ ՖՈՐԻ ՏԵՍՈՒՐԹԵԱՆ ՏԱԿ

Բերա, Տրոկմաճա փողոց, թիւ 2
Մասնաճիւղ Դասրգիւղ, Մոսա

Դասախօսութիւնները պիտի վերսկսին Մոսալի մէջ սեպտ. 5]18ին եւ Բերայի մէջ ալ սեպտ. 7]20ին։ 8—20

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 2 Սեպտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտ Միացեալ Օ.Ո.	98	08
Ամէնէն բարձր գին »	98	10
Ամէնէն վար գին »	98	08
Բաւմէլի երկաթուղի գոց ֆր.	134	62
Ամէնէն բարձր գին »	134	75
Ամէնէն վար գին »	134	37

ԹԱՅՈՒՄ 3 Սեպտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտ Միացեալ Ք.Կ.	98	17
Բաւմէլի երկաթուղի ֆր.	135	—
Շերքէթի Խայրիէ	34	—
Քարասու	118	—
Ռէժի	18	05
Օսմ. Պանքա	—	—
Ցունական Պանքա	428	—
Տէրքօս	244	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	3	85
Թրամուէյ բաժնեթուղթ	7	50
» ժուլիանա	2	65
» պարտաթուղթ	492	—
Քարաի Կ. Պոլսոյ	515	—
Թրանսվալ	90	—
Քրէյտ Ֆոնսիէ Էյիէրսիէն Ա	317	—
» » » Բ	270	50
Լավրիսմ	56	—
Անատոլիի երկթ. բաժնեթուղթ	16	27
» » պարտաթուղթ.	526	—

ՓՈՒԱՆԱԿԱՆԳԻՐ

Լանտան 3 ամիս	ղրշ.	— —
» » » չէք	»	109 17½
Բարիզ » »	ֆր.	23 —
» » » չէք	»	— —
Գերլին անտակտ չէք	մարք	18 69
Վիէննա չէք	ֆիորր.	21 95

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 15
Անգլիական ոսկի	»	109 34
Բոլ էմբերիալ	»	91 10
Ռիլիմց	»	51 08
Մէճիտիէ արծաթ	»	107 37
Մէթալիք	»	— —
Ռուպի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Սեպտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտ		89 81
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	89 87
	գոց.	89 87
Օսմանեան Պանքա		14 25
Ռուսական 1888–1889		94 37
Հելլենական 5 %		54 25
» Մենաբոլ		54 50
Գուլիարական 1892		101 —
Էյիպտիէն իւնիֆիէ		106 25
Ճապոնական %		90 63
Թրանսվալ		3 43
Զէրթրբա		2 25
Փոխանակագիր		25 28¾

ԲԱՐԻԶ, 15 Սեպտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100 27
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. ղրշ.	93 —
	գոց. »	93 30
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	610 —
Օսմանիէ	»	— —
Բաւմէլի երկաթուղի	»	136 75
Օսմ. մաքսատուն	»	481 —
Օսմ. Ռէժի	»	414 —
Բրիօռիթի Թիւրք 4 %	»	512 —
Ֆոռէի Լիոնէ գուլոնք կա.	»	1169 —
Իտալական Ռանթ	»	105 10
Սպանիական արտաքին	»	94 30
Աւստրիական	»	102 70
Թրանսվալ	»	88 —
Ռուսական 4 % 1901	»	94 80
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25 165
Պալիա Քարայարն	»	642 —

ՎԻԷՆՆԱ, 15 Սեպտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240 —
Բաւմէլի երկաթուղի	»	146 —
Օսմ. Ռէժի	»	— —

ՊԵՐԼԻՆ, 15 Սեպտեմբեր

Միացեալ պարտաթուղթ	ֆր.	90 90
Բաւմէլի երկաթուղի	»	139 50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103 20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 290

ՊՐԻՍԷԼ, 15 Սեպտեմբեր

Օսմ. միացեալ պարտք		90 18
Բաւմէլի երկաթուղի		136 —

ՎԻՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ

49րդ տարեշրջան

Վարժարանս կը բացուի 2]15 սեպտ. 1905 մինչեւ ուղղութեամբ եւ ծրագրով Վարժարանս ունի արդի երկրորդական դպրոցներուն (Ecole Secondaire moderne, Realschule) ծրագիրը՝ միջավայրին պահանջը լրամարցուած։

ԼԵԶՈՒՆԵՐ.— Տաճկերէն, Հայերէն, Գերմաներէն, Գաղղերէն, Անգլերէն։

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Ուսողական, բնագիտական, բնագրամական, պատմական (կ'ուսանուին Գաղ. եւ Գերմ. լեզուներով)։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ.—Աշխարհագրութիւն, հաշուակալութիւն, Թղթակցութիւն, (Գաղ., Գերմ., Անգլ.)։

ՈՒՍՈՒՑՄԱՐ.—Ներքին եւ արտաքին 22 ուսուցիչ կը դասաւորեն։

Նորամուտ աշակերտաց ընդունելութիւնը օգոստոս 17էն, ամէն օր մինչեւ կէս օր։

Վարչութիւն
ՎԻՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
9—12

ՍԻՐՈՊ ՏԸ ՌԷՖՈՐ ԻՈՏԷ
ԿՈՐԻՄԸ ՆԻ ԸՆԿ.
SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Սիրոպ Անթիսքորպութիքի և Մօռիս ձկան իւղին տեղ՝ աւշակտաւորութեան, ոժգոյն ու ակարակազմ տղայոց մորմի փոփոխներուն դէմ. ինչպէս նաև վիրի գնդիկները հաց ցեղնելու և սեռածոր բանալու համար։
Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց
և բոլոր դեղարանաց մէջ A.

ՇԱՄԲԱՆԵԻ ԳԻՆԻ
ԳՈՒՆԷ ՈՐԴԻՔ ՆԻ ԸՆԿ.
ՀԱՆԳԱՆԳԻՉ
Իտալիոյ, Սպանիոյ եւ Բորդուկալի արքունիքներուն

1821ին հիմնուած տուն՝
Մարկոլ-Սիւր-էյի (Մարն) մէջ

Այս Շամբանի գինին պատրաստուած է Շամբանի գաւառին մէջ և զգալի եղող կուսա տիպէնիէն առաջ բերած խաղողներէն։ Այդ տիպէնիին արտադրութիւնները քանի մը իրենց տեսակին մէջ։ Ամբողջ Թուրքիոյ համար գործակալ կարգուած է Իթալօ Կ. Քոմիա, Գալաթիա, Թիւնարբէթ խան, թիւ 38 կրկին։ 47—50

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.
Դրամագլուխ 24,000,000 տրախմի
ԱՄՐՈՂՋՈՊԷՍ ՎԱՃԱՌՈՒԹԻՒՆ ԲԱԺԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ՊԱՐՏԱՏՈՒԹԵՐՈՎ

Վարչական խորհուրդը՝ կազմուած է սապես.—Պ. Է. Տրեօ՝ պատուակալ նախագահ, Պ. Ժան Բուսմազօղլու՝ նախագահ, Պ. Էրիկ Ֆրանկիաֆիս՝ դեր-նախագահ, իսկ Պ.Պ. Ժ. Պօթսի, Սորտենբուլօ, Մանաս, Է. Կնպրիքոս, Ա. Լամպրինուէի, Լ. Զարիմի՝ անդամ։

Կեդրոնական տնօրէնութիւնը կը գտնուի Աթէնք, Սոփոկլ փողոց, թիւ 6։ Մասնաճիւղեր ունի Լոնտոն, Անդրադրիա, Կ. Պոլիս, Իզմիր, Պիրէան, Վոլոս, Սուրիա, Բաթում, Բռաիլա, Բալամարա, Կրէտէ։

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին կը կատարուին հետեւեալ գործողութիւնները.— Փոխառութիւններ՝ հաշուեցոյցով եւ արժեթուղթերու եւ իրեղէններու փոխարէն, դրամագլուխ, փոխառագիրներ հրատարակել հանել, լեռներ, վարկագիրներ եւ հանգրպանի հրամանով վճարումներ Յունաստանի, Թուրքիոյ, Եգիպտոսի եւ Եւրոպայի վրայ, հաշուեցոյցներ, արժեթուղթերու պահպանութիւն, գրաւներու եւ արժեթուղթերու գանձում, տոկոսներնին հրամաններու գործադրում մեր հրապարակին եւ արտասահմանի վրայ, գնում եւ վաճառում պարզուած արժեթուղթերու, ինչպէս Յունաստանի Ազգային Պանքին, Թրքական, Բրէթ Ֆոնցիէ Լիմիթոսէթէի, Վիլ ոք Բարին, Վիլ ոք Գրիսոսելի, Բրէթ Ֆոնցիէ ոք Տրանսիթ արժէթուղթերու, կոնսիկ կամ մասնակի վճարումներով։

Ամանդ տրուած դրամի տոկոսները
Ուղղակի ամսեկան դրամ քաշել 3 %
Վեց ամսուան համար 3 ½
Մէկ » » 4 —
Երկու » եւ աւելի համար 5 —
49—50 Տնօրէնութիւն

LE PHENIX AUTRICHIEN
ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԱՏՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Ն. Ի ԳԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 ֆր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 ֆր. Տարեկան ճիւղ 15,264,915 ֆր.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ, ՓՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ
Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Սլեմանաքեան խան։
Լիազօր Ներկայացուցիչ
Գ. ՅԻՐԱՏԵԱՆ
41—50 28
Տանօր.—Դաւառներու մէջ լաւագոյն և գործունեայ դործակալներ կ'ընդունուին։

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Բեղերապուրգ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկանցներու, նաւատորմիղներու պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու առայժմ խորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաև կեանքի վրայ, ամէն կողմի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,6 6 ֆր.
Երաշխաւորութեան դրամ	149,852,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած դրամ	355,840,000 »
1904 տարուան մէջ դանձուած ապահովագրին եւ տոկոս	64,553,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններ համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ագտարեան խան, վերջատան, Գալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 11 44—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ
Ժամանակացոյց կառախաբ. երթեւեկ.
1905 տարի. 1 (Ն.Տ.) հինգշ. օրէն սկսեալ
ԳՕՆԻԱ—ԷՐԷՑԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ՍՐԹ Կախմ. 622

Կայարան		Ա.տար.	Ա.տար.
Գոնիա	մեկ.	12	30
Գոչին խան		1	1
Զամբա		1	45
Աբբէ Էօրէն		2	13
Մանասուն		2	43
Գարման	մեկ.	3	13
	մկն.	3	28
Սիւրօվա		3	54
Այրանճը-Տէրպէնտ		4	44
Ալտան		5	20
Էրէրլի	մեկ.	5	45
	մկն.	6	5
Զուլֆուրլու	մեկ.	6	20

ԴԱՐՁ Կախմ. 621

Կայարան		Ա.տար.	Իրիկ.
Զուլֆուրլու	մկն.	6	35
	մեկ.	6	53
Էրէրլի	մկն.	8	50
Ալտան		9	17
Այրանճը-Տէրպէնտ		10	1
Սիւրօվա		10	43
Գարման	մեկ.	11	7
	մկն.	11	22
Մանասուն		11	55
Աբբէ Էօրէն		12	24
Զամբա		1	—
Գոչին խան		1	36
Գոնիա	մեկ.	2	5
	իրիկ.		

2—50

ԳԻՆԱՐՏ CUAD
ԱՆՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՀԱՐԿ
Սրճ ամբար երկու անգամ կը բաժնի
Լիվերպուլի եւ Արեւելեան միջեւ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բիլբենիա	12900	Սիլվանիա	750
Սարտանիա	12900	Քանոպիէ	4341
Լուսանիա	12950	Վէնիզ	2221
Քամպանիա	12950	Բալտիք	2448
Սուլթանիա	8845	Թիրենիա	2936
Սամարիա	8128	Սէքսոնիա	2988
Թիրանիա	8120	Մանտուրիա	2858
Սէքսոնիա	7592	Պիէրոս	2136
Սուանիի	7369	Տէրեսուլի	1600

Դիմել առ.
16—50 ՀՈԼԻ և ՍԻՆԿԸ
Joly et Seagor
Մեսմանէթի խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթիա, Քոմա Մուսթաֆա փողոց։ 14

Աստուածատէր ՋԱՐԵՀ ԵՌԻՍՈՒԹԵԱՆ

ՍԻԿԱՐԻ ԹՈՒՂԹ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Կայսերական հրամանով արտօնեալ սիկարի թուղթի վաճառման անանուն Ընկերութիւնը կը ծախէ սիկարի թուղթեր ամէն մէկ անարի վրայ նշանակուած թրքական վիճակահանութեան (Ախուլիան Երկաթուղւոյ) թիւեր։ այս թիւերն ունենալով՝ իրաւունք ունին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան մասնակցելու։ որ երկու ամիսը անդամ մը տեղի պիտի ունենայ եւ պիտի չտեւի հնգեւեալ կերպով.

1	վիճակ	պիտի	շտէի	Ա	թիւ	շահողը	1	անգ	դրա.	տոկէդր.	10000
1	»	»	»	Բ	»	»	1	»	»	»	1000
2	»	»	»	Գ	»	»	2	»	»	»	500 տական
6	»	»	»	Դ	»	»	6	»	»	»	300 »
12	»	»	»	Ե	»	»	12	»	»	»	200 »
28	»	»	»	Զ	»	»	28	»	»	»	200 »
850	»	»	»	Է	»	»	850	»	»	»	25 »
900	թիւեր	պիտի	շտէին	իւրաքանչիւր	վիճակահանութեան։						

Ուշադրութիւն. սիկարի թուղթի տեսակներ ունին թիւ մը եւ թուական որ վիճակահանութեան կրնայ մասնակցելու համար։

Մեր սիկարի թուղթը Վիէննա կայսերական դպրոցը ռնալիզ եղած եւ հաստատուած է ամենաշնիւ տեսակէ եւ առողջութեան օգտակար ըլլալը։

Ուրեմն դիմեցէք մեր թուղթը որ 10 փարա է եւ իւրաքանչիւր տեսակը 100 երես միեւնոյն ժամանակ պիտի տանիք ոսկի դահեկան 10,000։

Անմիջապէս կը վճարուին ամէն վիճակահանութեան վերջ երբ շահողը սիկարի թուղթի տեսակի շահող թիւով ներկայանայ Սալօնիք՝ Սալօնիքի պանքան։ Կ. Պոլիս, Սալօնիքի պանքան։ Իզմիր. Աթանասեան եղբարց Ընկերութեան ընդհանուր գործակատարներուն եւ ուրիշ տեղեր Ընկերութեան բոլոր գործակատարներուն։ Կ. Պոլսոյ մէջ պէտք է դիմել Պ. Պ. Ս. Մոսկաս եւ Ընկ.։ Իսկ Պոլսոյ կողմէ՝ Զիւէք բաղար Ալիքսարմաղեան խան։ 67—104

ԼԱ ԲՕՌԻՒԼԼԻԷՐ
ԿԼԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԱ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ, ԲԱՐԻԶ,
Ավենիւ Օբերա-Գոմիք, բիւ 30-32

ԼԱ ԲՕՌԻՒԼԼԻՐ կը գործէ թոլուսութեամբ գրանական եւ անգլիական կառավարութեանց եւ անոնց քարիրին տակ։ Ընկերութիւնը կը կատարէ սովորական ապահովագրութիւններ, բոլոր-տուրոնիներով. ժողովրդական ապահովագրութիւններ՝ առանց բժշկական քննութեան մինչեւ 3000 ֆրանք՝ ամսական վճարումներով. նաեւ պարտաւորիչ ապահովագրութիւններ հարիւրին երեք։

Ընկերութեան դրամատունները են Պանք ոք Ֆրանս, Բանքոտոր ա'Էսպանիա՝ ոք Բարի, Բրէտի Լիոնէ, Լոնտոնէ էնտ Բրազիլ Պանքնկ եւ Ընկ.։ Լոնտոն, Գ. Լ. Զարիֆի՝ Կ. Պոլիս։

Ընդհանուր Տնօրէնութիւն Թուրքիոյ համար՝ Լոնտոնս խան, Գալաթիա
Ընդհանուր Տնօրէն
Զ. ՅԻԹԻԼԻՍ
48 50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ
Ընդմէջ Հալի Կ. Պոլսոյ եւ Օսէանի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Նոզ	1011	Մարս	724	Բոգարիա	136
Ալէքթ	2607	Գանկ	1805	Կրոտոն	1695	Մարենկ	2273	Սարֆա	1112
Անենէլս	1541	Գորոս	895	Լիրս	775	Մարգէլս	3709	Տրիպս	1735
Արիսորս	2277	Տիաս	4311	Հիտալիս	1581	Մրքատս	3557	Սիլիա	1192
Գասանս	1822	Տամնիս	987	Հնեաս	5726	Միլս	1057	Սրէրա	1303
Գորտանիս	1264	Տուրս	2385	Հորանիս	3600	Մոնդէպէլս	1735	Թասոս	1828
Գրամս	1076	Տրաբս	1718	Հուանգէ	595	Մարիլս	2419	Թ. Ուիլսն	1546
Գրանս	841	Տիեամս	504	Իսալս	2854	Ներս	1038	Թորնս	3327
Գրիֆիսլս	4491	Իպսս	3464	Խասոս	5540	Օնիս	4100	Թալտս	1470
Գէլս	1371	Իսաորասս	1520	Զիլնս	1080	Օնիանս	4036	Թորրիսս	437
Գալիբս	1357	Բրազս	1841	Զիլսս	1053	Օրլանս	1525	Ուրպինս	2429
Գասէս	1344	Տիսս	954	Զալինս	3907	Բարիրս	1657	Վասրս	1914
Գազս	1894	Տինլանս	1828	Քամս	1700	Բալս	510	Վալս	1789
Գիրգանս	2739	Ֆլամինգս	849	Լէս	1083	Բիսլեա	2329	Վրիանդն.	2396
Սիսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4583	Էլբանս	2272	Բրիսլաս	1863	Եէսս	1350
Քիս	2697	Գալիլէս	3060	Լիվորնս	1643	Բոսս	1613	Զէրս	1300
Գոլոգասս	4285	Նիլանս	1243	Լոբէյրս	3121	ոմէս	1789		

Ընդհանուր վճարագրով Հալէն հոս հասած է։
Թիֆս չոգենաւը, նաւապետ Բրանդ։
Ընդհանուր վճարագրով Հալէն հոս կը սպասուի։
Տիսս չոգենաւը, նաւապետ Բիլգիրինկ, սեպտեմբեր 17ին։
Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻՐՈՅՕՏ
Թիւ 22—24, Բիւլիւք Մեսէրէ խան, Գալաթիա 10 39—50

CIE RUSSE
Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ՆԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Օգոստոս
Գ. 30,12 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առաւօտ, Ցարտանել, Միտիլլի, Իզմիր, Գիրա, Թարտալլու-Նեամ, Պէրուէ, Նաֆա, Բոր-Սայիտ, Ալեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Ե. 1/14 Ծուխաս ժամը 10ին առաւօտ։
Երբ. 3/16 Մէրսինա, Իզմիր, Բիրէ, Ալեքսանդրիա ժամը 10ին առաւօտ։
13 Ծուխաս ժամը 2ին իրիկուն։ 33—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԼԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈՒՏՈՒԱՆ ՇՈՒԵՆՆԵՐԸ
Սկսած. 18ին Ռուսանի, Անվերսէ։
» 19ին Իսկերքինի, Մարսիլիէն։
25ին Անգլոյի, Սեւ ծովէն։
ՄԱՐԴԱՏԱՆՆԵՐ
Սկսած. 20ին Իսկերքինի, Սամսուն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիք։
» 26ին Անգլոյի, ուղ. Մարսիլիա։
Ա. կարգ. Բարձրագոյն համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիա » 160 »
Բ. » Բարձրագոյն » 150 »
» » Մարսիլիա » 120 »
Տեղեկութիւններ համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարաքին վրայ։
15 40—50 Թ. ԲԷՔՈՒՆ

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող շոգենաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սեգի	Նայդոֆրիս
Մինիս	Էմէյսիս
Բապսիս	Գուզիրիս
Թէյպր	Մօէրիս
Նարպօն	Ֆարիլի
Նավարին	Ֆարու
	Թիպս

Առաջին կարգի չոգենաւերը լաւ հանգստաւէտ են, նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, եւրոպական եղանակով կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար տեսակաւոր ունին։

Երկրորդ կարգի չոգենաւերն ալ սամանպան Թաւալ ճամբորդներ կ'առնեն բայց տեսակաւոր չունին։ սդերկին
Կ. Պոլսէ Լիվերբուլ Ա. կարգի դին է 15
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Գալաթիոյ մաքսը հանելու համար՝ իրենց հրահանգները առնչուելուն ժամանակէն 24 ժամ առաջ։

Այսրիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները ապանելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈՂ Ա. ԸՆԿ.
Գործակալք
Ուրթալ խան, Պանէ գաղու, Գալաթա
ՃԷՕՄՍ ՄՈՍ ԸՆԿ.
5—50 31 Ճէյմս Սդրէդ, Լիվերբուլ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Սեպտեմբեր 14 (Ն.Տ.) հինգշաբթի օրէն սկսեալ
ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇՏ. ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 2 Ճամբ. Առտ.	Թ. 4 Ճամբ. Առտ.	Թ. 44 Խառն Առտ.	Թ. 6 Ճամբ. Առտ.	Թ. 8 Ճամբ. Առտ.	Թ. 10 Ճամբ. Առտ.	Թ. 12 Ճամբ. Առտ.	Թ. 14 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 46 Խառն Իրիկ.	Թ. 16 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 18 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 20 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 22 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 24 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 26 Ճամբ. Իրիկ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ	մկն.	11 30	12 35	2 35	2 25	2 58	4 23	5 29	6 43	7 45	8 51	9 8	10 35	11 15	11 55	12 35
Հայատար Փաշա	ժմ.	11 50	12 55	12 55	2 45	3 18	4 43	5 19	7 3	8 5	9 11	10 18	61 55	11 35	12 15	12 55
	մկն.	11 54	1 —	1 25	2 52	3 25	4 50	5 54	7 8	8 15	9 16	10 28	11 -	11 40	12 20	1 —
Քըզըլ Թօփրաք	»	12 2	1 08	— —	3 -	3,33	4 58	6 2	7 16	8 25	9 24	10 31	11 8	-	12 28	1 8
Ֆէնէր Եօլու	»	12 5	1 12	1 37	3 3	3,36	5 1	6 5	7 19	8 30	9 28	10 34	11 11	—	12 31	1 11
Կէօղ Թէփէ	»	2 9	1 16	— —	3 7	3,40	5 5	6 9	7 23	8 36	9 32	10 38	11 15	—	12 35	1 15
Էրէնքէօյ	»	12 14	1 20	1 48	3 11	3,45	5 9	6 13	7 27	8 42	9 36	10 43	11 20	11 51	12 40	1 19
Գօսթանճը	»	12 20	1 26	1 59	3 17	3 51	5 15	6 19	7 33	8 51	9 42	10 51	11 26	11 57	12 46	1 25
Մալթէպէ	»	12 28	1 35	2 13	3 26	3 58	5 24	6 26	7 42	9 4	9 50	11 1	11 33	1. 5	12 54	1 33
Քարթալ	»	12 39	1 45	2 27	3 36		5 34		7 52	9 19	10 -	11 11	ժմ.	12 15	1 04	1 43
Բէնտիք	ժմ.	12 46	1 52	2 37	3 43	ժմ.	5 41	ժմ.	7 59	9 29	10 07	11 18	—	12 22	1 11	1 50
	մկն.			2 45						9 40						
Թուզլա	»			3 1						0 1						
Կէյպզէ	»			3 28						10 24						
Տիլ Իսքէլէսի	»			3 50						10 48						
Թափշանճիլ	»			4 —						10 58						
Հէրէքէ	»			4 16						11 17						
Նարբոնա	»			4 37						11 39						
Թիւթիւն Զիֆթլիք	»			4 49						11 51						
Տէրինճէ	»			4 59						12 2						
Իզմիտ	ժմ.			5 13						12 18						
	մկն.			5 38												
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»			6 11												
Սապանճա	»			6 35												
Համիտիէ	»			6 59												
Կէյվէ	»			7 42												
Աք Հիսար	»			8 4												
Մէքէճէ	»			8 33												
Լէֆքէ	»			8 57												
Վէզիր Խան	»			9 32												
	ժմ.			10 12												
Պիլէճիք	մկն.			10 24												
Քարաքէօյ	»			11 32												
Պօզիւք	»			12 13												
Ին Էօնիւ	»			12 59												
Զուբուր Հիսար	»			1 29												
Էսկի Շէհիր	ժմ.			2 07												

Այս կառախումբը սկսեալ 14էն մինչեւ 30 Կիրակէն

3—50

ԴԱՐՁ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 Ճամբ. Առտ.	Թ. 3 Ճամբ. Առտ.	Թ. 5 Ճամբ. Առտ.	Թ. 7 Ճամբ. Առտ.	Թ. 9 Ճամբ. Առտ.	Թ. 41 Խառն Առտ.	Թ. 11 Ճամբ. Առտ.	Թ. 13 Ճամբ. Առտ.	Թ. 15 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 17 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 19 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 43 Խառն Առտ.	Թ. 21 Ճամբ Իրիկ	Թ. 23 Ճամբ Իրիկ	Թ. 25 Ճամբ. Իրիկ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի Շէհիր	մկն.												10 40			
Զուբուր Հիսար	»												11 16			
Ին Էօնիւ	»												11 48			
Պօզիւք	»												12 24			
Քարաքէօյ	»												1 —			
Պիլէճիք	ժմ.												1 50			
	մկն.												2 2			
Վէզիր Խան	»												2 38			
Լէֆքէ	»												3 13			
Մէքէճէ	»												3 45			
Աք Հիսար	»												4 11			
Կէյվէ	»												4 34			
Համիտիէ	»												5 29			
Սապանճա	»												5 45			
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»												6 10			
Իզմիտ	ժմ.												6 41			
	մկն.						12 —						7 6			
Տէրինճէ	»						12 18						7 21			
Թիւթիւն Զիֆթլիք	»						12 29						7 30			
Նարբոնա	»						12 41						7 42			
Հէրէքէ	»						1 8						8 6			
Թափշանճիլ	»						1 19						8 16			
Տիլ Իսկէլէսի	»						1 33						8 26			
Կէյպզէ	»						2 3						8 55			
Թուզլա	»						2 24						9 17			
Բէնտիք	ժմ.						2 44						9 39			
	մկն.	11 42	12 30	1 15	1 56	2 40	2 58		5 03		7 21	8 45	9 50			
Քարթալ	»	11 50	12 38	1 23	2 4	2 48	3 9		5 11		7 29	8 53	10 2	10,44		12 6
Մալթէպէ	»	1 —	12 48	1 34	2 15	2 58	3 25	4 13	5 22	6 36	7 40	9 4	10 18	10 52		12 15
Գօսթանճը	»	12 08	12 56	1 42	2 23	3 6	3 37	4 21	5 30	6 44	7 48	9 12	10 31	11 3	11 47	12 25
Էրէնքէօյ	»	12 15	1 2	1 49	2 29	3 12	3 48	4 27	5 36	6 50	7 54	9 18	10 4	11 11	11 56	12 33
Կէօզթէպէ	»	12 19	1 6	1 53	2 33	— -	3 52	4 31	5 40	6 54	7 58	9 22	— —	11 18	12 2	12 40
Ֆէնէր Եօլու	»	12 23	1 10	1 57	2 37	— -	3 58	4 35	5 44	6 58	8 2	9 27	10 50	11 22	12 6	12 44
Քըզըլ Թօփրաք	»	12 26	1 13	2 —	2 40	— —	4 3	4 38	5 47	7 1	8 5	9 30	— —	11 26	12 10	12 48
Հայատար Փաշա	ժմ.	12 33	1 20	2 7	2 47	3 22	4 12	4 45	5 54	7 8	8 12	9 37	10 59	11 29	12 13	12 51
	մկն.	12 38	1 25	2 12	2 53	3 27	4 24	4 52	6,—	7 13	8 17	9 42	11 20	11 36	12 20	12 58
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմ.	12 58	1 45	2 32	3 13	3 47	4 44	5 12	6 20	7 33	8 37	10 2	11 40	11 43	12 25	1 3
														12 3	12 45	1 23

Այս կառախումբը սկսեալ 14էն մինչեւ 30 Կիրակէն